

กรณีการจับกุมของเจ้าพนักงานเป็นไปโดย
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อศาลตรวจสอบการจับแล้วเห็นว่า การจับกุมของ
เจ้าพนักงานเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะมีคำสั่ง
ปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปทันที แต่การกระทำความผิด
ที่เด็กหรือเยาวชนต้องทานั้นยังคงอยู่ พนักงานสอบสวนมี
หน้าที่ทำการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดดังกล่าวต่อไป

กรณีการจับกุมของเจ้าพนักงานเป็นไปโดยชอบ
ด้วยกฎหมาย

เมื่อศาลตรวจสอบการจับแล้วเห็นว่า การจับกุมของ
เจ้าพนักงานเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลอาจมีคำสั่ง
มอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือ
บุคคลหรือองค์การที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ด้วย
หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควร เป็นผู้ดูแลเด็ก
หรือเยาวชนในระหว่างการดำเนินคดี แต่หากมีข้อเท็จจริง
ปรากฏต่อศาลว่า เด็กหรือเยาวชนนั้นมีลักษณะหรือ
พฤติการณ์ในการกระทำความผิดที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่น
ร้ายแรง หรือศาลเห็นว่า มีเหตุสมควรประการอื่น ศาลมี
อำนาจจะสั่งให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องทว่า
กระทำความผิดและถูกจับนั้นไว้ในสถานพินิจ หรือในสถาน
ที่อื่นใดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและตามที่ศาลเห็นสมควรได้

หน้าที่ของผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชน

บุคคลผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนมีหน้าที่นำตัวเด็กหรือ
เยาวชนไปพบ พนักงานสอบสวน พนักงานคุมประพฤติ และ
มาศาลตามที่ศาลกำหนด หากไม่นำตัวมาโดยจงใจหรือโดยไม่มี
เหตุอันสมควร ศาลมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นชำระเงินไม่เกิน
ห้าพันบาทแก่ศาลภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควร หากไม่ชำระก็
จะถูกยึดทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ตามกฎหมาย

กรณีเด็กหรือเยาวชนหลบหนีผู้รับมอบตัว
ทำอย่างไร

กรณีเด็กหรือเยาวชนหลบหนี ศาลจะออกหมายจับเด็กหรือ
เยาวชนนั้น บุคคลผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนต้องรีบนำตัว
เด็กหรือเยาวชนมาส่งศาลโดยเร็ว หากเด็กหรือเยาวชนนั้น
ขัดขืน ผู้รับมอบตัวก็มีอำนาจจับตัวเด็กหรือเยาวชนที่หลบหนี
นั้นได้เอง แล้วส่งตัวไปยังเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
ที่ใกล้ที่สุด กรณีดังกล่าวผู้รับมอบตัวเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิยื่น
คำร้องขอให้ศาลงดหรือลดค่าปรับได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

การตรวจสอบ การจับกุม เด็กและเยาวชน

จัดทำโดย

กลุ่มงานบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง
144 ม.2 ถ.สุขุมวิท ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง
โทร. ☎ 038 - 612970 (106) , 038 - 612246
โทรสาร 📠 038 - 617466 , 038 - 612246
อีเมล ✉ rayjc@coj.go.th
<http://www.rayjc.coj.go.th>

การตรวจสอบการจับกุม เป็นขั้นตอนที่เพิ่มขึ้นมาตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องนำตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับไปศาลเพื่อตรวจสอบการจับกุมภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แต่ไม่นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนมาศาลเข้าในกำหนดเวลา ๒๔ ชั่วโมง นั้นด้วย

การจับกุมเด็กและเยาวชนมีหลักเกณฑ์อย่างไร

การจับกุมเด็ก
หลักการของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง คือ ห้ามมิให้จับกุมเด็กซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เด็กนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล

การจับกุมเยาวชน
หลักการของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๖๖ วรรคสอง บัญญัติให้การจับกุมเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติถึงการจับกุมไว้ในมาตรา ๗๔ ว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

- (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐
- (๒) เมื่อพบบุคคลใดมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่า ผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

- (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖
- (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
- (๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือหลบหนี ในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๐

การตรวจสอบการจับกุม คืออะไร

การตรวจสอบการจับกุม หมายถึง การที่ศาลทำการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนปฏิบัติของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นใดที่มีอำนาจหน้าที่จับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนว่าปฏิบัติเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

ความหมายของคำว่า “เด็ก” และ “เยาวชน”

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์
“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

การตรวจสอบการจับกุมของศาล

เมื่อศาลได้รับคำร้องตรวจสอบการจับกุมของพนักงานสอบสวน เด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยจะต้องมาปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าศาล และก่อนที่ศาลจะทำการตรวจสอบการจับกุมดังกล่าว ถ้าเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ศาลจะแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลือคัดค้านการปฏิบัติของเจ้าพนักงานในระหว่างศาลทำการตรวจสอบการจับ ซึ่งศาลจะทำการไต่สวนคำร้องตรวจสอบการจับของพนักงานสอบสวนให้มีความชัดเจน ดังนี้

- ๑. เป็นเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือไม่
- ๒. การปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- ๓. การจับเด็กหรือเยาวชนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่